

Türkçe Eğitimi Alanındaki Yazma Eğitimiyle İlgili Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme

An Investigation of Postgraduate Theses on Writing Education in the Field of Turkish Education

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet DEMİREL ¹

Öz

Bu çalışmanın amacı yazma eğitimi ile ilgili 2015-2021 yılları arasında Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerin incelenerek bu tezlerin; kullanılan veri toplama araçlarına, ele alınan değişkenlerine, hedef kitlelerine, çalışma gruplarına/katılımcılarına, araştırma yaklaşımlarına göre dağılımını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda söz konusu yıllar arasında Türkiye’de Türkçe eğitimi alanında yazma eğitimi ile ilgili yapılan 98 lisansüstü tez betimsel tarama modeline uygun olarak incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre söz konusu yıllar arasında yazma eğitimi ile ilgili yapılan tezlerin büyük bölümünün yüksek lisans tezlerinden oluştuğu ve ana dili olarak Türkçe öğrenenleri hedef aldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte söz konusu tezlerden en çok kullanılan veri toplama araçlarının formlar ve ölçekler olduğu saptanmıştır. Bu formların içerisinde ise en çok kullanılanların görüşme ve kişisel bilgiler formları olduğu görülmüştür. Araştırma bulguları söz konusu tezlerde çalışma grubu/katılımcılar olarak en çok ortaokul öğrencilerinin yer aldığını, ortaokul öğrencilerin ardından ise sırasıyla ilkokul ve üniversite öğrencilerinin yer aldığını göstermiştir. Ayrıca araştırmada söz konusu tezlerde en çok benimsenen araştırma yaklaşımının nicel araştırma yaklaşımı olduğu ve bu tezlerde en çok yer alan bağımlı değişkenlerin sırasıyla yazma becerisi, yazma başarısı, yazma öz yeterliği, yazma tutumu, yazma kaygısı, yaratıcı yazma becerisi, yazma motivasyonu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada, elde edilen bu bulgular ilgili alanyazın ışığında tartışılarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yazma eğitimi, yazma becerisi, lisansüstü tezler, değişkenler, Türkçe eğitimi

Makale Türü: Araştırma

Abstract

The aim of this study is to examine the postgraduate theses related to writing education made in Türkiye between the years 2015-2021. The aim is to reveal the distribution according to the data collection tools used, the variables discussed, target groups, study groups/participants, and research approaches. For this purpose, 98 postgraduate theses related to writing education in the field of Turkish education were examined with descriptive survey model. According to the research findings, it was determined that most of the theses consisted of master's theses and targeted those who learned Turkish as their mother tongue. It was determined that the most used data collection tools among these theses were forms and scales. Among these forms, it was seen that the most used forms were the interview and personal information forms. Research findings showed that secondary school students were the most common participants in the said theses, followed by primary school and university students, respectively. It has been seen the most adopted research approach in these theses is the quantitative research approach. It was concluded that the most common dependent variables in these theses were writing skill, writing success, writing self-efficacy, writing attitude, writing anxiety, creative writing skill, writing motivation. These findings obtained in the research were discussed in the light of the literature and various suggestions were made.

Keywords: Writing education, writing skill, postgraduate theses, variables, Turkish education

Paper Type: Research

¹Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ahmetdemirel@nevsehir.edu.tr

Atf için (to cite): Demirel, A. (2023). Türkçe eğitimi alanındaki yazma eğitimiyle ilgili lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(3), 849-863.

Giriş

Yazma, günlük yaşamda ve akademik başarıda önemli bir yer tutmaktadır. Clark ve Dugdale (2009) yazmanın yalnızca bir eğitim meselesi olmadığını, onun insanların topluma katılmalarına ve ekonomiye katkıda bulunmalarına aracılık eden bir beceri olduğunu ifade etmiştir. Yazma kişinin kendini ifade etmesine yardımcı olmakta, insanları iletişim kurmaya teşvik etmekte ve düşünme becerilerini geliştirebilmektedir (Klimova, 2012). Yazma hayal gücü ve yaratıcılığın ortaya çıkarılması açısından önemlidir. Yazma eyleminin bir sonucu olarak ortaya çıkan yazının en önemli özelliklerinden biri kalıcı olması, zamana meydan okuyabilmesidir. Bu yönüyle yazma geçmişten günümüze binlerce yıldır medeniyetlerin gelecek nesillere taşınması ve böylece gelişmesi açısından önemli bir yer tutmuştur. Tüm bunlar yazmanın insan hayatında önemli bir yeri olan, insanların hayatlarını kolaylaştıran ve onların kendilerini geliştirmeleri için fırsat sunan bir beceri olduğunu göstermektedir. Bu nedenle yazma becerisi ve bu becerinin geliştirilmesi için yapılan yazma eğitimi, eğitim öğretim faaliyetleri içerisinde önemli bir yer arz etmektedir. Dolayısıyla geçmişten günümüze kadar tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yazma eğitimi alanında pek çok çalışma gerçekleştirilmiş, çeşitli seviyelerdeki öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılmıştır.

Yazma eğitimi alanında Türkiye’de gerçekleştirilen çalışmalara bakıldığında bu çalışmaların genel olarak iki temel amaç çerçevesinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bunlardan birincisi öğrencilerin yazma düzeylerini, tutumlarını, kaygılarını vb. belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalar (Bağcı, 2007; Baki ve Karakuş, 2017; Demir ve Çiftçi, 2019; İşeri ve Ünal, 2012; Öztürk, 2012) diğeri ise çeşitli seviyelerdeki öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeye veya çeşitli uygulamaların yazma becerisi ve duyuşsal nitelikleri üzerindeki etkilerini incelemeye yönelik gerçekleştirilen (Beyrel ve Konuk, 2018; Kaya ve Ateş, 2016; Baki ve Feyzioğlu, 2017; Bayat, 2014; Süğümlü, 2020; Uysal ve Sidekli, 2020; Yıldız, 2015) deneysel, yarı deneysel veya eylem araştırması niteliğindeki çalışmalardır. Bu tür çalışmaların dışında bir de yazma eğitimi alanında yapılan çalışmaları çeşitli yönlerden inceleyen (Coşkun, Balcı ve Özçakmak, 2013; Tok ve Potur, 2015; Karagöz ve Şeref, 2020; Temizkan ve Erdevir, 2020; Kemiksiz, 2021) araştırmaların da olduğu görülmektedir. Uyar (2016) gerçekleştirdiği araştırmada yazma becerisi ile ilgili 1990-2015 yılları arasında yapılan tezlerin iki temada yoğunlaştığını ifade etmiştir: Bunlardan biri yazılı anlatımın niteliğini artırmaya yönelik öğretimsel müdahaleler diğeri yazılı anlatımın içeriğini zenginleştirmeye yönelik ön uygulamalardır. Tüm bunlar yazma eğitiminde ve bu alanda yapılan araştırmalarda yazma becerilerini çeşitli yönlerden geliştirme arayışının öne çıktığına işaret etmektedir.

Coşkun, Balcı ve Özçakmak (2013) gerçekleştirdikleri araştırmada Türkiye’de yazma eğitimi alanında 1981-2010 yılları arasında gerçekleştirilmiş 168 lisansüstü tezi incelemiştir. Bu çalışmada yazma eğitimi alanında yazılan tezlerin çoğunluğunun; yüksek lisans tezi olduğu, ilkokul (%32) ve ortaokul öğrencilerinin (%36) yazma becerilerini belirlemeye yönelik olduğu, öğrenci metinlerini yüzeysel ve biçimsel olarak değerlendirdiği görülmüştür. Ayrıca bu araştırmada yazma eğitimi ile ilgili yazılan tezlerin yıllar bazında artış eğiliminde olduğu, yaklaşık dört yüksek lisans tezi çıkarken bir doktora tezi çıktığı, ileriki yıllarda doktora tezlerinde artış beklendiği, tezlerin genellikle öğrenci metinlerini biçimsel ve yüzeysel açılarından değerlendirme eğiliminde olduğu, içerik, yaratıcılık, planlama gibi hususların bu tezlerde göz ardı edildiği tespit edilmiştir. Bu çalışmada tezlerde içerikten çok biçimsel niteliğe önem verilmesinin yanlış olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca bu çalışmada söz konusu yıllar arasında yazılan tezlerin çoğunluğunun (%62,5) beş üniversiteden çıktığı görülmüştür. Bu nedenle araştırmacılar yazma eğitimi alanındaki tezlerin nitelik ve niceliksel olarak artırılması gerektiğini, bu tezlerde lise ve üniversite öğrencilerine de ağırlık verilmesi gerektiğini, biçimsel ve yüzeysel nitelikler yerine yaratıcılığa ve içeriğe odaklanan araştırmalara ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir.

Tok ve Potur (2015) gerçekleştirdikleri araştırmada 2010-2014 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yayınlanan 164 tezi ve 127 makaleyi incelemiştir. Araştırmada yazma eğitimi konusunda söz konusu yıllar arasında yazılan tezlerde en fazla ortaokul öğrencilerinin ardından en fazla ilkokul öğrencilerinin hedef alındığı, nicel araştırmaların nitel araştırmalardan daha çok tercih edildiği, en çok kullanılan desenin tarama modeli olduğu, doktora tezlerinde deneysel araştırmaların ön plana çıktığı belirlenmiştir. Ayrıca bu araştırmada yazma yöntemlerinin ve farklı türlerde metin yazmaya yönelik çalışmaların ön plana çıkmaya başladığı görülmüştür. Çalışmada yazmanın daha çok okuma ve ilk okuma ile ilişkilendirilerek ele alındığı belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmacılar yazma eğitiminde teknoloji ve kullanımı ile ilgili çalışmaların yok denilecek kadar az olduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle yazma eğitiminde teknolojiyi ve kullanımını ele alan çalışmalara ihtiyaç olduğuna işaret edilmiştir.

Karagöz ve Şeref (2020) Thomson Reuters Web Of Science (WoS) veri tabanında dizinlenen yazma becerisiyle ilgili makaleleri incelemek ve mevcut eğilimler hakkında belirlemeler yapmak amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada 5,779 akademik makaleyi analiz etmiştir. Araştırmada Türkçe eğitimi alanında akademik yazma konu alanına ilişkin çalışmaların niceliksel olarak azlığı ifade edilmiştir. Kemiksiz (2021) ise gerçekleştirdiği araştırmada 2005-2020 yılları arasında yazma becerisinin geliştirilmesi için yarı deneysel model kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezleri incelemiştir. Araştırmada örneklem gruplarında en çok ortaokul öğrencilerinin yer aldığı, bağımsız değişken olarak yazma yöntem ve tekniklerine sıklıkla yer verildiği belirlenmiştir. Ayrıca bu araştırmada söz konusu tezlerde ön test-son test kontrol gruplu araştırma desenlerinin sıklıkla kullanıldığı, çalışma gruplarının genel olarak 11-40 kişi arasında değiştiği ve uygulamaların genellikle 5-12 hafta arasında sürdüğü tespit edilmiştir. Tüm bu çalışmalardan elde edilen bulgular yazma eğitimi ile ilgili çalışmaların incelenmesiyle çeşitli sorunların ve eksikliklerin tespitinin yapılabildiğini göstermektedir.

Temizkan ve Erdevir (2020) yazılı anlatımla ilgili yüksek lisans tezlerinde kullanılan değişkenleri çeşitli yönlerden değerlendirmek amacıyla gerçekleştirdiği araştırmada tezlerin problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi başlıklarında değişkenlere çok az yer verildiği, çalışmalarda kullanılan değişkenlerin niçin seçildiklerine ilişkin gerekçelerin açık bir şekilde ifade edilmediği, aynı değişkenlerle ilgili olarak farklı bulgulara ulaşıldığı, değişkenlerle ilgili çok az öneride bulunduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu çalışmada tezlerin çoğunluğunun tarama modelinde ve yarı deneysel desende tasarlandığı, bu tezlerde cinsiyet ve sosyoekonomik düzey değişkenlerine sıklıkla yer verildiği tespit edilmiştir. Araştırmada ele alınan tezlerde değişkenlerle ilgili bulguların alanyazındaki diğer çalışmaların ulaştığı bulgularla karşılaştırılarak tartışılmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte Boyacı ve Demirkol (2018) Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerini incelemek amacıyla gerçekleştirdiği araştırmada bu tezlerde en fazla ele alınan temel dil becerisinin yazma daha sonra ise okuma olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu araştırmada doktora tezlerinin en çok nitel (%38) daha sonra sırasıyla karma (%33) ve nicel (%22) yaklaşımlar benimsenerek gerçekleştirildiği, bazı tezlerde (%9) ise belirsizliğin olduğu tespit edilmiştir.

Yazma öğretimi ile ilgili çalışmalara yazının kullanıldığı en eski uygarlıklarda bile rastlanmaktadır. Yazıyı kullanan en eski uygarlıklarda bile yazma öğretimi için hazırlanmış kelime kartları görülebilir. Yazma becerilerinin geliştirilmesinde, yazının öğretimi önemlidir (Tolchinsky, 2006: 83-95). Yazının öğretim boyutu üzerinde ise gerçekleştirilen araştırmalar ve bu araştırmalardaki yönelimler belirleyici bir rol oynamaktadır. Yukarıda da görüldüğü gibi yazma eğitimiyle ilgili araştırmalar bu alandaki çalışmaların genel durumu ve gidişatı hakkında araştırmacılara fikir vererek gelecekte yapılacak araştırmalara katkı sunabilecek niteliktedir. Bu nedenle bu araştırmada yazma becerisi ile ilgili son yıllarda yapılan tezlerin incelenerek bu tezlerin eğilimlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışmalar incelendiğinde 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi alanındaki lisansüstü tezlerin incelendiği herhangi bir çalışmanın olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte yazma eğitimi alanındaki lisansüstü tezlerde

kullanılan veri toplama araçlarının ve bu tezlerde yer alan bağımlı-bağımsız değişkenlerin ele alındığı herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle araştırmada 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yayımlanan lisansüstü tezlere odaklanılmış ve bu tezlerin yıllara, türlere, araştırma yaklaşımına ve hedef kitlelerine göre dağılımı ile birlikte bu tezlerde yer alan değişkenlerin, katılımcılar/çalışma gruplarının, veri toplama araçlarının dağılımları incelenmiştir.

1. Araştırmanın Amacı

Tasarlanan her yeni araştırma, kendisinden daha önce yapılmış olan araştırmalarla bağlantılı olarak şekillenir. Özellikle eğitim alanında yapılan araştırmalarda güncel olanların takip edilmesi önem arz etmektedir (Varışoğlu, Şahin ve Göktaş, 2013). Yazma eğitimi alanında yapılan akademik araştırmalar, öğrenme süreçleri, iletişim biçimleri, düşünce üretimi vb. birçok açıdan bireylere yol gösterici olacaktır (Tok ve Potur, 2015). Yazma, insanoğlunun hayatında önemli bir yeri olan iletişim kurma ihtiyacını karşıladığı temel bir dil becerisidir. Ancak Tağa ve Ünlü (2013) gerçekleştirdikleri çalışmada yazma eğitimindeki sorunlardan birinin yazma öğretimi ile ilgili çalışmaların takip edilmemesi olduğunu belirtmiştir. Oysa dil becerileri içerisinde önemli bir yer tutan yazma ile ilgili güncel çalışmaların incelenmesi, takip edilmesi önemlidir. Coşkun, Balcı ve Özçakmak (2013) yazma eğitimi alanındaki tezleri yöntem, ölçme araçları, bulgular gibi açılardan inceleyen detaylı çalışmalara ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir. Tüm bunlardan dolayı bu araştırmada yazma eğitimi alanında son yıllarda yapılan lisansüstü tezlerin yöntemleri, kullanılan veri toplama araçları, katılımcıları, ele aldıkları değişkenler gibi yönlerden incelenerek mevcut durumun ortaya konması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerin yıllara, türlere, araştırma yaklaşımına ve hedef kitlelerine göre dağılımı nasıldır?
2. 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerin ele aldığı bağımlı değişkenlere göre dağılımı nasıldır?
3. 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerin ele aldığı bağımsız değişkenlere göre dağılımı nasıldır?
4. 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerin kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?
5. 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerin katılımcı/çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

2015-2021 yılları arasında Türkçe eğitimi alanında yazma eğitimiyle ilgili yapılan lisansüstü tezleri incelemek amacıyla nicel araştırma yaklaşımına uygun bir şekilde tasarlanan bu araştırmada betimsel tarama modeline başvurulmuş ve elde edilen veriler doküman analizi tekniği kullanarak analiz edilmiştir. Karasar (2012) tarama modelinin geçmişte veya halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalarda kullanıldığını belirterek bu tür çalışmalarda var olan durumun ortaya konmasının amaçlandığını dolayısıyla onları değiştirme ve etkileme çabası güdülmediğini ifade etmiştir. Doküman analizi ise tek başına bir araştırma yöntemi olabildiği gibi diğer yöntemlerin kullanılması durumunda ek bilgi kaynağı olarak işe yarayabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada doküman analizine başvurulmasının amacı tarama yoluyla elde edilen verilerin analiz edilmesidir.

2.1. Çalışma Grubu/Veri seti

Çalışmada 2015-2021 yılları arasında Türkçe eğitimi alanında yazma eğitimi ile ilgili hazırlanan 98 tez veri seti olarak kullanılmıştır. Söz konusu tezlere Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) tez merkezi kullanılarak ulaşılmıştır. YÖK tez merkezinden tezlere 2021 yılının aralık ayında erişim sağlanmıştır. Tez merkezi aracılığı ile yapılan taramalar sonucunda 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi alanında yapılmış 135 teze ulaşılmıştır. Bu tezler doküman analizi

tekniki ile incelendikten sonra Türkçe veya yabancı dil/ikinci dil olarak Türkçe eğitimi alanlarında yapılmış tezler kapsamında olmayanlar ($f= 37$) (ikinci dil olarak İngilizce eğitimi vb.) çıkarılmıştır. Sonuç olarak 98 lisansüstü tez araştırma kapsamında veri seti olarak kullanılmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “yayın analiz formu” kullanılmıştır. Bu formun ilk taslağı Çiltaş (2012) tarafından hazırlanan tez sınıflama formundan esinlenilerek araştırmacı tarafından gerçekleştirilen alanyazın taraması sonucunda oluşturulmuştur. Bu formun ilk taslağı oluşturulduktan sonra araştırmacı dışında Türkçe eğitimi alanında çalışan iki alan uzmanının görüşü alınarak forma son hâli verilmiştir. Bu formda tezin adı, yılı, yazarı, konusu, danışmanı, alanı, bağımlı ve bağımsız değişkenleri, hedef kitlesi, yöntemi ve tezde kullanılan veri toplama araçları ile ilgili bilgilerle doldurulması gereken alanlar bulunmaktadır.

Araştırmada kullanılan veri toplama aracının kapsam geçerliliğinin sağlanması amacıyla veri toplama aracı olarak kullanılan “yayın analiz formu” Türkçe eğitimi alanından iki uzmanın görüşüne sunulmuştur. Bu forma yönelik uzmanlardan alınan geri bildirimler sonucunda form yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra bu veri toplama aracının güvenilirliğinin sınanması amacıyla form kullanılarak 8 lisansüstü tez iki farklı alan uzmanı tarafından analiz edildikten sonra iki uzmanın analiz sonuçlarının tutarlığı incelenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada verilerin toplanmasında Yükseköğretim Tez Merkezi veri tabanından yararlanılmıştır. YÖK tez merkezi veri tabanında “yazma eğitimi”, “yazma becerisi”, “yazılı anlatım”, “yazma kaygısı”, “yazma motivasyonu”, “yazım”, “yazım ve noktalama”, “yazma”, “yazı” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Tarama yapılırken YÖK tez merkezi veri tabanında “aranacak alan” seçeneği “tümü” seçeneği işaretlenerek taranmıştır. Bu şekilde yazma eğitimi alanında yapılmış tezlerin başlığında ve özetinde anahtar kelimelerin geçmemesi nedeniyle gözden kaçırılmasının önüne geçmek amaçlanmıştır. Bu şekilde elde edilen tezlerden öncelikle bir veri havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra bu veri havuzundan araştırma amacı kapsamında olmayanlar çıkarılmıştır. Dokümanlara ulaşıldıktan ve bu havuzda yer alan dokümanlar kontrol edildikten sonra Yıldırım ve Şimşek (2013) tarafından önerilen dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve kullanma aşamalarına geçilmiştir. Dokümanların anlaşılması amacıyla öncelikle araştırmacı tarafından bütün dokümanlar tek bir belge içerisinde toplanmış ve gözden geçirilmiştir. Veriler analiz edilirken araştırmacı tarafından geliştirilen yayın analizi formundan yararlanılmıştır. Verilerin analizi gerçekleştirildikten sonra kullanma aşamasına geçilerek veriler tablolştırılmış ve sunulmuştur.

2.4. Etik Kurul Kararı

Bu araştırma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulunun 25.01.2022 tarih ve 01 sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırmada cevap aranan sorular doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci sorusu “2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerin yıllara, türlere, araştırma yaklaşımına ve hedef kitlelere göre dağılımı nasıldır?” şeklindedir. Araştırmanın bu sorusuna ilişkin elde edilen bulgular aşağıda yer alan Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1. Lisansüstü tezlerin yıllarına, türlerine, araştırma yaklaşımına ve hedef kitlelerine göre dağılımı

Yıllara göre dağılım	N	%
2015	7	7,14
2016	11	11,22
2017	15	15,31
2018	11	11,22
2019	24	24,49
2020	14	14,29
2021	16	16,33
Tez türüne göre dağılım	N	%
Yüksek Lisans	73	74,49
Doktora	25	25,51
Araştırma yaklaşımına göre dağılım	N	%
Nicel	49	50,00
Nitel	23	23,47
Karma	22	22,45
Belirtilmemiş	4	4,08
Hedef kitleye göre dağılım	N	%
Anadili olarak Türkçe öğrenenler	83	84,69
Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler	13	13,27
İki dilli Öğrenciler	2	2,04
Toplam	98	100

Tablo 1 incelendiğinde yazma eğitimi alanında hazırlanan tezlerin sayıca en çok 2019 (N=24) ve 2021 (N=16) yıllarında olduğu görülmektedir. Bununla birlikte yüksek lisans tezlerinin (N=73) doktora tezlerinden (N= 25) yaklaşık üç kat daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca yazma eğitimi alanında yapılan tezlerin çoğunluğunun nicel araştırma yaklaşımı (%50,0) ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Buna ek olarak bu tezlerde nitel (%23,4) ve karma yaklaşımların da (%22,4) kullanıldığı görülmektedir. Bu tezlerde hangi yaklaşımın kullanıldığı belirtilmeyen (%4) çalışmalar da olduğu görülmektedir. Tablo incelendiğinde yazma eğitimi alanında yapılan tezlerin genellikle anadili olarak Türkçe öğrenenleri hedef aldığı (%84,6) bununla birlikte yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin (%13,2) yazma becerilerini ele alan tezlerin de olduğu görülmektedir. Bunlara ek olarak iki dilli öğrencileri (%2) hedef alan yazma eğitimi konusunda yapılmış tezlere de nadiren rastlandığı görülmektedir.

Araştırmanın ikinci sorusu 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerde ele alınan bağımlı değişkenler nelerdir? şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen bulgular aşağıda yer alan Tablo 2’de sunulmuştur:

Tablo 2. Lisansüstü tezlerde ele alınan bağımlı değişkenler

Bağımlı değişkenler	f	%
Yazma becerisi	25	33,33
Yazma başarısı	11	14,67
Yazma özyeterliliği	8	10,67
Yazma tutumu	8	10,67
Yazma kaygısı	6	8,00
Yaratıcı yazma becerisi	4	5,33
Yazma motivasyonu	3	4,00
Tartışmacı metin yazma becerisi	2	2,67
Yazma özerkliği	1	1,33
Gözden geçirme ve düzeltme becerileri	1	1,33
Üstbilişsel yazma farkındalığı	1	1,33
Bilgilendirici metin yazma becerileri	1	1,33
Küçürek öykü yazma becerileri	1	1,33
Yazılı anlatımdaki aktif kelime serveti	1	1,33
Hikâye yazma becerisi	1	1,33
İkna edici yazma becerileri	1	1,33
Toplam	75	100

Tablo incelendiğinde yazma eğitimi alanında 2015-2021 yılları arasında yazılan tezlerde en çok ele alınan bağımlı değişkenlerin sırasıyla yazma becerisi (%33,3), yazma başarısı (%14,4), yazma öz yeterliği (%10,6), yazma tutumu (%10,6), yazma kaygısı (%8,0), yaratıcı yazma becerişim (%5,3), yazma motivasyonu (%4,0) ve tartışmacı metin yazma becerisi (%2,6) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu yıllar arasında yazma özerkliği, gözden geçirme ve düzeltme becerileri, üstbilişsel yazma stratejileri farkındalığı, bilgilendirici metin yazma becerileri, küçürek öykü yazma becerileri, yazılı anlatımdaki aktif kelime serveti, hikâye yazma becerisi ve ikna edici yazma becerileri gibi değişkenlerin de bağımlı değişken olarak lisansüstü tezlerde yer aldığı görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü sorusu 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerde sıklıkla ele alınan bağımsız değişkenler nelerdir? şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur:

Tablo 3. Lisansüstü tezlerde ele alınan bağımsız değişkenler

Bağımsız değişkenler	f	%
Demografik değişkenler (yaş, cinsiyet gibi)	35	47,95
Dijital öyküleme	3	4,11
Geleneksel yazma eğitimi	3	4,11
Çok uyaranlı eğitim ortamları	2	2,74
4+1 planlı yazma ve değerlendirme modeli	2	2,74
6+1 analitik yazma ve değerlendirme modeli	1	1,37
Üstbilişsel yazma stratejileri eğitimi	1	1,37
Ses temelli cümle yaklaşımı	1	1,37
Sentez metin yazmaya yönelik düzenlenen eğitim	1	1,37
Proje tabanlı öğrenme yaklaşımı	1	1,37
Planlama ve yazma stratejileri öğretimi	1	1,37
Öz düzenleme dayalı yazma eğitimi	1	1,37
Örnek olay inceleme yöntemi	1	1,37
Okul öncesi eğitim	1	1,37
Küçürek öykü temelli yazma eğitimi	1	1,37
Kuantum yazma tekniği	1	1,37
Kelime ağı yöntemi	1	1,37
Karikatürle yazma çalışmaları	1	1,37
Okula başlama yaşı	1	1,37
Grup olarak yazma tekniği	1	1,37
Görsel destekli yazma etkinlikleri	1	1,37
Dört kare yazma yöntemi	1	1,37
Çocuğa göre yapılandırılmış Türkçe eğitimi ortamı	1	1,37
Alternatif dinleme izleme materyalleri	1	1,37
Türkçe öğretim programındaki yazma etkinlikleri	1	1,37
Akran etkileşimine bağlı yazma etkinlikleri	1	1,37
Mevcut programa göre öğretim	1	1,37
5 E öğrenme modeli	1	1,37
İşbirlikli öğrenme	1	1,37
Çevrimiçi işbirlikli yazma	1	1,37
Kümeleme yöntemi	1	1,37
Akran geri bildirim	1	1,37
Akran destekli yazma	1	1,37
Toplam	73	100

Tablo incelendiğinde söz konusu 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerde en sık kullanılan bağımsız değişkenlerin sırasıyla yaş, cinsiyet gibi demografik değişkenler (%47,9), dijital öyküleme (%4,1), geleneksel yazma eğitimi (%4,1), çok uyaranlı eğitimi ortamları (%2,7) ve 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modeli (%2,7) olduğu görülmektedir. Bununla 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli, üstbilişsel yazma stratejileri eğitimi, ses temelli cümle yaklaşımı, sentez metin yazmaya yönelik düzenlenen eğitim, proje tabanlı öğrenme yaklaşımı, planlama ve yazma stratejileri öğretimi, öz düzenlemeye dayalı yazma eğitimi, örnek olay inceleme yöntemi, okul öncesi eğitim, küçürek öykü temelli yazma eğitimi, kuantum yazma tekniği, kelime ağı yöntemi, karikatürle yazma

çalışmaları, okula başlama yaşı, grup olarak yazma tekniği, görsel destekli yazma etkinlikleri, dört kare yazma yöntemi, çocuğa göre yapılandırılmış Türkçe eğitimi ortamı, alternatif dinleme izleme materyalleri, Türkçe öğretim programındaki yazma etkinlikleri, mevcut programa göre öğretim, 5E öğrenme modeli, işbirlikli öğrenme, çevrimiçi işbirlikli yazma, kümeleme yöntemi, akran geri bildirim, akran destekli yazma gibi değişkenlerin de söz konusu lisansüstü tezlerde bağımsız değişken olarak yer aldığı görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü sorusu “2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerin kullanılan veri toplama araçlarına göre dağılımı nasıldır?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur:

Tablo 4. Lisansüstü tezlerde kullanılan veri toplama araçları

Veri toplama araçları	f	%
Anketler	5	2,92
Günlükler		
Araştırmacı günlükleri	4	2,34
Öğrenci günlükleri	4	2,34
Toplam	8	4,68
Envanterler	1	0,58
Formlar		
Görüşme formları	20	11,70
Kişisel bilgiler formları	16	9,36
Öğretici değerlendirme formları	8	4,68
Uzman görüşü formları	2	1,17
Yazma formları	2	1,17
Öz değerlendirme formları	2	1,17
Akran değerlendirme formları	1	0,58
Öğrenci tanıma formları	1	0,58
Puanlama formları	1	0,58
Toplam	53	30,99
Kontrol listeleri	3	1,75
Rubrikler (Dereceli puanlama anahtarları)	19	11,11
Testler	9	5,26
Yazılı anlatım kâğıtları	12	7,02
Ölçekler		
Yazma öz yeterlikleri ile ilgili ölçekler	8	4,68
Yazma tutumu ile ilgili ölçekler	8	4,68
Yazma kaygısı ile ilgili ölçekler	6	3,51
Yazma motivasyonu ile ilgili ölçekler	3	1,75
Yazmayı değerlendirme ile ilgili ölçekler	20	11,70
Diğer	7	4,09
Toplam	52	30,41
Belirsiz	9	5,26
Toplam	171	100

Tablo 4 incelendiğinde 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yazılan tezlerde en çok kullanılan veri toplama araçlarının formlar (%30,9), ölçekler (%30,4) ve rubrikler (dereceli puanlama anahtarları) (%11,1) olduğu görülmektedir. Formların içerisinde ise en çok kullanılanların görüşme formları ve kişisel bilgiler formları olduğu görülmektedir. Ölçeklerin içerisinde ise en çok kullanılanların yazmayı değerlendirme ile ilgili ölçekler ve yazma öz yeterliği, yazma tutumu ve kaygısı gibi duyuşsal nitelikleri hedef alan ölçekler olduğu görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu tezlerde anketlerin, günlüklerin, envanterlerin, kontrol listelerinin ve testlerin de veri toplama aracı olarak yer aldığı görülmektedir. Burada önemli bir husus yazma eğitimi konusunda yazılan bu tezlerin bir kısmında veri toplama araçları başlığı altında yazılı anlatım kâğıtlarına yer verilirken bir kısmında yazılı anlatım kâğıtlarını değerlendirmek için kullanılan rubriklere veya ölçeklere yer verilmesi bir kısmında ise her ikisine de (hem yazılı anlatım kâğıtlarına hem de rubrik veya ölçeklere) yer verilmesidir. Bazı çalışmalarda ise veri toplama araçlarında belirsizlik vardır. Bu çalışmalarda öğrencilerin yazılı anlatım kâğıtları değerlendirildi gibi ifadeler kullanılarak bu değerlendirmelerin neye göre, nasıl yapıldığı ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir.

Araştırmanın beşinci sorusu “2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan tezlerin çalışma grubuna/katılımcına göre dağılımı nasıldır?” şeklindedir. Bu soruya ilişkin elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur:

Tablo 5. Lisansüstü tezlerin çalışma grubuna/katılımcılarına göre dağılımı

Çalışma Grubu/Katılımcılar	f	%
Lise öğrencileri	4	4,08
Ortaokul öğrencileri	43	43,88
Suriyeli ortaokul öğrencileri	1	1,02
Veliler	1	1,02
Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler	14	14,29
Özel gereksinimli bireyler	1	1,02
Öğretmenler	2	2,04
Üniversite öğrencileri	11	11,22
Üniversite, lise ortaokul karışık	1	1,02
İki dilli öğrenciler	2	2,04
İlkokul öğrencileri	18	18,37
Toplam	98	100

Tablo 5 incelendiğinde yazma eğitimi konusunda 2015-2021 arası yazılan tezlerde çalışma grubu/katılımcı olarak en fazla yer alanların sırasıyla ortaokul öğrencileri (%43,8), ilkokul öğrencileri (%18,3) yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler (%14,2) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte söz konusu lisansüstü tezlerde üniversite öğrencilerine (%11,2), lise öğrencilerine (%4,8), Suriyeli ortaokul öğrencilerine (%1), velilere (%1), özel gereksinimli bireylere (%1), öğretmenlere (%2) ve iki dilli öğrencilere (%2) de katılımcı/çalışma grubu olarak yer verildiği görülmektedir.

Tartışma

Araştırma bulgularına göre 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin çoğunluğu yüksek lisans tezidir (%74,4) ve nicel araştırma yaklaşımı ile (%50) tasarlanmıştır. Coşkun, Balcı ve Özçakmak, (2013) tarafından yapılan çalışmada da 1981-2010 yılları arasında yazma eğitimi alanında yayımlanan yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine oranla nicelik olarak fazla olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada elde edilen bulgularla uyumlu bir biçimde Tok ve Potur (2015) gerçekleştirdikleri çalışmada 2010-2014 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yayımlanan tezlerde nicel araştırmaların nitel araştırmalardan daha çok tercih edildiğini belirtmiştir. Bu araştırma verileri de yazma eğitimi alanında 2015-2021 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerde nicel araştırmaların nitel araştırmalardan daha çok tercih edildiğini ortaya koymaktadır. Buna ek olarak bu çalışmada elde edilen bulgular karma araştırma yaklaşımının söz konusu tezlerde en az tercih edilen araştırma yaklaşımı olduğunu göstermektedir. Ancak Creswell (2008) karma yöntem araştırmalarında nitel ve nicel desenlerin her ikisinin de avantajlarından yararlanılabileceğine, böylece ayrıntılı ve güvenilir verilere ulaşılabileceğine işaret etmiştir. Bu nedenle yazma eğitimi konusunda hazırlanan tezlerde karma yöntem desenlerinin kullanımının yaygınlaştırılması her iki yaklaşımın avantajlarının kullanılarak daha detaylı ve güvenilir verilerin elde edilebilmesi açısından yararlı olabilir.

Araştırmada elde edilen bulgular 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin bazılarında araştırma yaklaşımının ve kullanılan veri toplama araçlarının açıkça belirtilmediğini göstermektedir. Benzer şekilde Boyacı ve Demirkol (2018) Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerini incelemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada doktora tezlerinin en çok nitel (%38) daha sonra sırasıyla karma (%33) ve nicel (%22) yaklaşımlar benimsenerek gerçekleştirildiğini, bazı tezlerde (%9) ise belirsizliğin olduğunu tespit etmiştir. Yöntem bölümünde yer alan unsurlar çalışmanın anlaşılmasını sağlayacak önemli bilgilerdir (Büyüköztürk vd., 2016). Dolayısıyla bu tezlerde başvuru araştırma yaklaşımı, kullanılan veri toplama araçları gibi yöntem bölümü içerisinde yer verilen unsurların açıkça ifade edilmesi önem arz etmektedir. Bununla birlikte çalışmada elde edilen

bulgular söz konusu tezlerin büyük bir çoğunluğunun (%84,6) ana dili olarak Türkçe öğrenenleri hedef aldığını göstermiştir. Ayrıca bulgular söz konusu lisansüstü tezlerde yabancı dil/ikinci dil olarak Türkçe öğrenenleri veya iki dilli öğrencileri hedef alan çalışmaların oranının (%15) oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle düşünüldüğünde yazma eğitimi alanında yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere ve iki dilli öğrencilere yönelik araştırmaların artırılması yararlı olabilir.

Araştırma bulgularına göre 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerde en sık yer verilen bağımlı değişkenler sırasıyla yazma becerisi, yazma başarısı, yazma öz yeterliği, yazma tutumu, yazma kaygısı ve yaratıcı yazma becerisidir. Bununla birlikte araştırma bulguları 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerde en sık yer verilen bağımsız değişkenlerin yaş, cinsiyet, sosyoekonomik düzey gibi demografik değişkenler olduğunu göstermiştir. Temizkan ve Erdevir (2020) de yazılı anlatımla ilgili yüksek lisans tezlerinde kullanılan değişkenleri çeşitli yönlerden değerlendirmek amacıyla gerçekleştirdiği araştırmada tezlerde cinsiyet ve sosyoekonomik düzey değişkenlerine sıklıkla yer verildiğini ancak tezlerin çoğunda değişkenlerin seçilme gerekçelerine yer verilmediğini belirtmiştir. Bu araştırmanın bulguları ise söz konusu tezlerde aynı değişkenlerin sıklıkla kullanıldığını göstermektedir. Dolayısıyla gelecekte yapılacak tezlerde basmakalıp değişkenler yerine bilimsel çalışmaların bulguları doğrultusunda özenle seçilmiş değişkenlerin tercih edilmesine özen gösterilmesi yararlı olacaktır. Örneğin okuma ile yazma gibi dil becerileri arasındaki ilişkiler birçok kaynakta (Aulls, 1985; Bazerman, 1980; Fitzgerald ve Shanahan, 2000) dile getirilmiştir. Bu yönüyle söz konusu çalışmalarda cinsiyet, yaş, ekonomik düzey gibi değişkenlerin yanında kitap okuma alışkanlığı, yazma ilgi ve isteği, teknoloji kullanımı gibi farklı değişkenlere yer verilmesi yararlı olabilir.

Araştırma bulguları 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi konusunda yapılan lisansüstü tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarının sırasıyla formlar, ölçekler ve rubrikler olduğunu göstermiştir. Ayrıca bulgular formlar içerisinde en çok kullanılanların görüşme, kişisel bilgiler ve değerlendirme formları olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte ölçeklerde ise yazmanın duyuşsal niteliklerini hedef alan ölçeklerin ve yazma başarısını ve performansını değerlendirmeye yönelik ölçeklerin ön plana çıktığı görülebilmektedir. Ölçme ve değerlendirmede sürece ağırlık verilmesi ile birlikte farklı nitelikte ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanılması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Kösterelioğlu ve Çelen, 2016). Yapılandırmacı yaklaşım öğrencileri yaparak yaşayarak öğrenen ve süreçte aktif rol olan katılımcılar olarak görmekte ve bu açıdan değerlendirmede de yalnızca ürüne değil sürece de önem verilmesini benimsemektedir. Öğrenciler tamamlayıcı ölçme değerlendirme araçlarıyla sürece katılma ve performansa göre değerlendirmeye tabi tutulmalıdır (Göçer, Arslan ve Çaylı, 2017). Aktif öğrenci katılımını sağlamak ve yazma performansına yönelik bir değerlendirme gerçekleştirebilmek için öz gelişim dosyaları (portfolyolar), akran ve öz değerlendirme formları, gözlem formları, öğrenci günlükleri gibi alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının da yazma eğitimi konusuyla ilgili yapılan çalışmalarda kullanılması faydalı olacaktır.

Araştırma bulguları 2015-2021 yılları arasında yazma eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezlerde sırasıyla en sık ortaokul ve ilkokul öğrencilerinin çalışma grubu/katılımcı olarak yer aldığını göstermektedir. Tok ve Potur (2015) da yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaları incelediği çalışmada hedef kitle bakımından en çok ortaokul ve ilkokul öğrencilerine yer verildiğini belirtmiştir. Ayrıca Kemiksiz (2021) de gerçekleştirdiği araştırmada 2005-2020 yılları arasında yazma becerisinin geliştirilmesi için yarı deneysel model kullanılarak hazırlanan lisansüstü tezleri incelediği çalışmada söz konusu tezlerin örneklem gruplarında en çok ortaokul ve ilkokul öğrencilerinin yer aldığını belirtmiştir. Benzer şekilde Coşkun, Balcı ve Özçakmak (2013) gerçekleştirdikleri araştırmada yazma eğitimi alanında 1981-2010 yılları arasında yayımlanan tezlerin çoğunun ilkokul (%32) ve ortaokul öğrencilerinin (%36) yazma becerilerini belirlemeye yönelik olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla yazma eğitimi ile ilgili hazırlanacak tezlerde üniversite öğrencileri, lise öğrencileri,

özel gereksinimli öğrenciler, öğretmenler gibi üzerinde daha az çalışma yapılmış olan farklı katılımcı/çalışma gruplarının yer aldığı çalışmaların artırılması yararlı olabilir.

Araştırma bulgularına göre yazma eğitimi alanında 2015-2021 yılları arasında gerçekleştirilen lisansüstü tezlerde bağımsız değişken olarak en çok yaş, cinsiyet gibi demografik değişkenler yer almaktadır. Bununla birlikte genellikle bu tezlerin bağımlı ve bağımsız değişkenleri içerisinde dijital öykülemenin (f=3), çok uyaranlı eğitim ortamlarının (f=2), alternatif dinleme izleme materyallerinin (f=1) dışında teknolojiyle bağlantılı değişkenlere yer verilmediği görülmektedir. Uyar (2016) da gerçekleştirdiği araştırmada 1990-2015 yılları arasında Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerden hareketle yazma becerisini geliştirmeye yönelik araştırmaların bir sentezini yapmayı amaçlamıştır. Bu araştırmada yazma becerine yönelik tezlerin dört temel noktada odaklandığı belirlenmiştir. Bunlar; yazılacakları zenginleştirmek için yapılan ön çalışmalar, öğretimsel uygulamalar, ölçme ve değerlendirme çalışmaları ve teknoloji kullanımınıdır. Bu çalışmada yazma eğitiminde teknolojinin daha verimli ve daha etkin kullanımına ilişkin araştırmalara ağırlık verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca Yürektürk ve Coşkun (2020) Türkçe öğretiminde kullanılacak materyallerin dört temel dil becerine katkı sağlayacak şekilde hazırlanması ve teknoloji yardımıyla işlevsel hâle getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Dolayısıyla yazma eğitimi alanında yapılacak çalışmalarda teknoloji kullanımını ele alan çalışmaların artırılması diğer alanlarda olduğu gibi yazma eğitimi alanında da önem arz etmektedir.

Sonuç

Araştırma sonuçları yazma eğitimi alanında yazılan lisansüstü tezlerde öz ve akran değerlendirme formları, öğrenci gelişim dosyaları (portfolyolar), gözlem formları gibi süreç temelli yaklaşımda kullanılabilir ölçme ve değerlendirme araçlarının sık kullanılmadığını göstermektedir. Bununla birlikte araştırma sonuçları yazma eğitimi alanında yazılan tezlerde katılımcı olarak ortaokul ve ilkokul öğrencilerine sıklıkla yer verildiğini gösterirken; lise öğrencilerine, üniversite öğrencilerine, öğretmenlere ve özel gereksinimli bireylere daha az yer verildiğini göstermiştir. Ayrıca bulgular ve ilgili alanyazın Türkiye’de yazma eğitimi alanında yapılan çalışmalarda teknolojiye ve ölçme değerlendirmeye gereken önemin verildiğine işaret etmektedir. Bunlara ek olarak araştırma sonuçları yazma eğitimi alanında 2015-2021 yılları arasında yazılan lisansüstü tezlerde karma araştırma yaklaşımının en az tercih edilen araştırma yaklaşımı olduğunu göstermiştir. Oysa Creswell (2008) karma yöntem araştırmalarında nitel ve nicel desenlerin her ikisinin de avantajlarının kullanılarak detaylı ve güvenilir veriler elde edilebileceğini belirtmiştir.

Öneriler

Gelecekte yazma eğitimi alanında yapılacak çalışmalarda öz ve akran değerlendirme formları, öğrenci gelişim dosyaları (portfolyolar), gözlem formları gibi süreç temelli yaklaşımda kullanılabilir alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarından yararlanılması ölçme ve değerlendirmede sürecin de göz önünde bulundurulabilmesi ve daha güvenilir ölçme ve değerlendirme uygulamalarının yapılabilmesi açısından faydalı olacaktır.

Gelecekte yazma eğitimi alanında yapılacak çalışmalarda lise öğrencileri, üniversite öğrencileri, öğretmenler gibi daha az yer verilen çalışma gruplarına/katılımcılara da yer verilmesi yararlı olabilir.

Yazma eğitiminde teknolojiye ve ölçme değerlendirme uygulamalarına odaklanan az sayıda çalışma olması dikkat çekmektedir. Bu nedenle yazma eğitiminde teknoloji kullanımına ve ölçme değerlendirmeye odaklanan araştırmaların gerçekleştirilmesi alanyazına katkı sunabilir.

Yazma eğitiminde yapılan araştırmalarda karma araştırma desenlerinin tercih edilmesi nitel ve nicel araştırma yaklaşımlarının her ikisinden de faydalanılarak daha detaylı ve güvenilir bulgular elde edilmesi açısından yararlı olabilir.

Kaynakça

- Aulls, M. W. (1985). Understanding the relationship between reading and writing. *Educational Horizons*, 64(1), 39-44.
- Bağcı, H. (2007). Türkçe öğretmen adaylarının yazılı anlatıma ve yazılı anlatım dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 21, 29-61.
- Baki, Y. ve Feyzioğlu, N. (2017). Dijital öykülerin 6. sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerine etkisi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(3), 686-704.
- Baki, Y. ve Karakuş, N. (2017). Öğretmen Adaylarının Yazmaya İlişkin Algıları ve Yazma Sürecinde Karşılaştıkları Güçlükler: RTEÜ Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 573-593.
- Bayat, N. (2014). Sürece dayalı yazma yaklaşımının yazma başarısı ve kaygısı üstündeki etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1123-1141.
- Bazerman, C. (1980). A relationship between reading and writing: The conversational model. *College English*, 41(6), 656-661.
- Beyreli, L. ve Konuk, S. (2018). Altıncı sınıf öğrencilerinin ikna edici yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 43(193), 181-215.
- Boyacı, S. ve Demirkol, S. (2018). Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 512-531.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PEGEM Akademi Yayıncılık.
- Clark, C., ve Dugdale, G. (2009). Young People's Writing: Attitudes, Behaviour and the Role of Technology. *National Literacy Trust*.
- Coşkun, E., Balcı, A. ve Özçakmak, H. (2013). Trends in writing education: An analysis of postgraduate theses written in Turkey. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 1526-1530.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational research: planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. USA: Pearson Education Inc.
- Çiltaş, A. (2012). 2005-2010 yılları arasında matematik eğitimi alanında Türkiye'de yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının içerik analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(7), 211-228.
- Demir, S., ve Çiftçi, Ö. (2019). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygısı düzeyleri ve nedenleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(4), 2215-2239.
- Fitzgerald, J., ve Shanahan, T. (2000). Reading and writing relations and their development. *Educational Psychologist*, 35(1), 39-50.
- Göçer, A., Arslan, S. ve Çaylı, C. (2017). Türkçe eğitiminde öğrenci gelişim durumunun belirlenmesinde süreç temelli tamamlayıcı ölçme değerlendirme yöntem ve araçları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(28), 263-292.
- İşeri, K. ve Ünal, E. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.
- Karagöz, B. ve Şeref, İ. (2020) Yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme: Web of Science veri tabanında eğilimler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 67-86.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Kaya, B. ve Ateş, S. (2016). Üstbilişsel beceri odaklı yazma süreçlerinin dördüncü sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerisine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 41(187), 137-164.
- Kemiksiz, Ö. (2021). Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi Üzerine Hazırlanan Tezlere Yönelik Bir İnceleme: Yarı Deneysel Çalışmalar. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(41), 3172-3203.
- Klimova, B. F. (2012). The importance of writing. *Paripex-Indian Journal Of Research*, 2(1), 9-11.
- Kösterelioğlu, İ. ve Çelen, Ü. (2016). Öz değerlendirme yönteminin etkililiğinin değerlendirilmesi. *Elementary Education Online*, 15(2), 671-681.
- Öztürk, B. K. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 59-72.
- Süğümlü, Ü. (2020). Öğrenci özerkliği uygulamalarının özerk öğrenmeye ve yazma becerisine etkisi. *EKEV Akademi Dergisi*, 24(82), 515-530.
- Tağa, T. ve Ünlü, S. (2013). Yazma eğitiminde karşılaşılan sorunlar üzerine bir inceleme. *Turkish Studies*, 8(8), 1285-1299.
- Temizkan, M. ve Erdevir, M. (2020). Yazılı anlatımla ilgili yüksek lisans tezlerinde kullanılan değişkenler üzerine bir değerlendirme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1218-1244.
- Tok, M. ve Potur, Ö. (2015). Yazma eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaların eğilimleri (2010-2014 yılları). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 1-25.
- Tolchinsky, L. (2006). The emergence of writing. C. MacArthur, S. Graham, & J. Fitzgerald (Eds.), *Handbook of writing research* (pp. 83-95) içinde. NYC: The Guilford Press.
- Uyar, Y. (2016). Yazma becerisini geliştirmeye yönelik araştırmalar: Son çeyrek asrın değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(3), 2273-2294.
- Uysal, H. ve Sidekli, S. (2020). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin zihin haritası yöntemi ile hikâye yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 45(204), 1-22.
- Varıoğlu, B., Şahin, A. ve Göktaş, Y. (2013). Türkçe eğitimi araştırmalarında eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1767-1781.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, N. (2015). Aktif öğrenme yönteminin altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 59-73.
- Yürektürk, F. N. ve Coşkun, H. (2020). Türkçe öğretmenlerinin teknoloji kullanımına ve teknoloji destekli Türkçe öğretiminin etkililiğine dair görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 986-1000.

Ek 1: Yazma Eğitimi İle İlgili Lisansüstü Tezler Yayın Analiz Formu

Yazma Eğitimi ile İlgili Lisansüstü Tezler Yayın Analiz Formu

Tezin Adı:.....		
Tezin Yazarı:.....		
Danışman:.....		
Yıl:.....		
TEZ TÜRÜ		
Yüksek Lisans	☐	Doktora ☐
KONU		
Yazma Başarısı	☐	Yazma Kaygısı ☐
Yazma Motivasyonu	☐	Yazma Öz Yeterliği ☐
Yazma Alışkanlığı	☐	Yazma Tutumu ☐
Yaratıcı Yazma	☐	Yazma Becerisi ☐
Diğer (Lütfen belirtiniz): ☐		
HEDEF KİTLESİ		
Ana Dili Olarak Türkçe Öğrenenler ☐	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenler ☐	İki Dilli Öğrenciler ☐
Okul Öncesi ☐	Suriyeli ☐	Lütfen Açıklayınız
İlkokul ☐	Cezayirli ☐
Ortaokul ☐	Somalili ☐
Lise ☐	Nijeryalı ☐
Yükseköğretim ☐	Bosna Hersekli ☐
Diğer (Lütfen Belirtiniz) ☐	Diğer (Lütfen Belirtiniz) ☐
YAKLAŞIM VE YÖNTEM		
Nitel ☐	Nicel ☐	Karma ☐
Durum çalışması ☐	Tarama modeli ☐	Sıralı açıklayıcı ☐
Eylem araştırması ☐	DeneySEL Desen ☐	Eşzamanlı ☐
Olgubilim ☐	Diğer (Lütfen belirtiniz) ☐	İç içe ☐
Kuram oluşturma ☐	Diğer (Lütfen belirtiniz) ☐
Diğer (Lütfen belirtiniz) ☐
VERİ TOPLAMA ARACI		
Ölçek (Lütfen belirtiniz) ☐	Günlük (Lütfen belirtiniz) ☐	
Form (Lütfen belirtiniz) ☐	Rubrik(Lütfen belirtiniz) ☐	
Anket (Lütfen belirtiniz) ☐	Kontrol listesi (Lütfen belirtiniz) ☐	
Diğer (Lütfen açıklayınız): ☐		
DEĞİŞKENLER		
Bağımlı Değişken ☐	Bağımsız değişken ☐	
Yazma başarısı ☐	Demografik değişkenler ☐	
Yazma becerisi ☐	Diğer (Lütfen belirtiniz) ☐	
Yazma motivasyonu ☐	
Yazma öz yeterliği ☐	
Yazma tutumu ☐	
Diğer (Lütfen belirtiniz) ☐	
ÇALIŞMA GRUBU/KATILIMCILAR		
Lise öğrencileri ☐	Ortaokul öğrencileri ☐	
Üniversite öğrencileri ☐	İlkokul öğrencileri ☐	
Öğretmenler ☐	Veliler ☐	
Diğer (Lütfen açıklayınız): ☐		
Tez ile ilgili belirtilmek istenen başka bir şey var ise lütfen yazınız:		

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir. Yazarlar etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, izinle ilgili bilgileri (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde ve ayrıca burada belirtmişlerdir.

Kurul adı: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu

Tarih: 25.01.2022

No: 01